

vlč. Matija Pavlaković, upr. župe
Uvod i homilija prigodom sv. Mise
o obljetnici pada herojskog grada Vukovara
Kašina, 17. studeni 2014.
19.00 sati

Uvod u misno slavlje:

Draga braćo i sestre, dragi mladi prijatelji!

Već treću godinu zaredom okupljamo se u posebnome zajedništvu pred otajstvom smrti, ali s vjerom u uskrsnuće. Molimo za svoje pokojne, zahvaljujemo Gospodinu za njih, sigurni u vjeri da žive ljepotu nebeske domovine. Spominjemo se večeras ponajprije Vukovara i Škabrnje, no naša srca i molitve obuhvaćaju sve pokojne naše ispaćene domovine Hrvatske.

U nama su večeras molitve za našu zemaljsku domovinu, našu Hrvatsku; molitve poglavito za nas kršćane, da budemo dostojni Kristove ljubavi i da u svojoj odgovornosti i pozivu ne zaniječemo istinu i ne budemo ravnodušni prema potrebama bližnjih. U nama su molitve da nam Gospodin daruje svoga svjetla, otvori oči za njegovu prisutnost i nadahnuća njegova Duha.

Sada ga u zagrljaju nebeske majke, velikodušnosti i slobode, molimo oprostjenje grijeha, da bismo čista srca slavili Gospodina. Skrušimo se i pokajmo.

Homilija:

Liturgijska čitanja: 1 Mak 1,10-15.41-43.54-57.62-64; Ps 119; Lk 18, 35-43

Braćo i sestre u istoj vjeri, nadi i ljubavi!

I. Lijepo je što na današnji dan ljudske riječi moraju očitovati svoju nemoć. Ali za ovim oltarom, u ovome slavlju Božji Duh potpomaže svaku našu nemoć i – slušajući Božju Riječ – i ljudska zadobiva svoju snagu. Mjesto na kojemu su ispisana imena, podignuti znakovi spomena na nečiju smrt, a da se na tome mjestu ne nalaze zemni ostatci pokojnika, nazivamo *kenotafom*, doslovno: 'praznim grobom' ('kenos'-prazan; 'taphos'-grob). Pred tom spoznajom možemo osjetiti tugu, sjetu ili čežnju... Imajući večeras u spomenu osobito one pokojnike čija mjesta pokopa ni grobove mržnja ne želi otkriti, nemojmo dopustiti tuzi da naruši vjerničku radost, onu radost koja započinje praznim grobom, mjestom Kristova uskrsnuća.

Zato smo ovdje u molitvi pred Kristovim oltarom, stolom nebeske gozbe, koji daje zemaljski život i preobražava ga u novi, nebeski život, najprije svojom snažnom riječju koju nam upućuje u ovome slavlju.

II. Prva knjiga o Makabejcima govori o opakim ljudima koji su, uz potporu kralja Antioha, izabrani narod uvjeravali da se treba povesti za poganskim običajima i otkloniti se od svetoga Saveza. Kralj je štoviše zahtijevao da moraju postati jedan narod, s time

da svaki napusti svoje običaje. Najbolnije u svemu jest poziv da žrtvuju idolima i ne poštuju dan Gospodnji. Suvremenim riječnikom rečeno: nuđen im je boljitak, ako se odreknu sebe i svoga identiteta. I Sveto pismo veli: „Ujarmiše se s poganima i prodaše se da čine zlo.“

No, neki nisu poslušali i prihvatili ponude. Koji su čuvali knjigu Saveza i držali se Božjega nauka, bili su proganjeni i ubijani. Ipak, mnogi su ostali postojani i hrabri i znali da je za njih najveće zlo prekršiti Savez s Bogom. Potvrdili su riječi psalma: „Opletoše me užeta grješnika, ali tvoga Zakona ja ne zaboravljam.“ (*Ps 119, 61*)

Posebno je bio bolan jedan događaj kojemu narod pamti i dan i mjesec i godinu. Dan je to kada je Antioh, kralj koji je sebi dao božanski pridjevak - 'epifan' tj. objavitelj, na mjestu njihova oltara dao izgraditi hram posvećen poganskomu bogu Zeusu. Biblija ne izgovara to ime, nego tu građevinu i ozračje novoga reda naziva znakovitim nazivkom: *Grozota pustoši* (*grč. bdelygma eremoseos; hebr. šiqquz mešomen*).

To je žrtvenik idolima, ideologije i bezboštva o kojemu je prorokovao prorok Daniel, ali je o njemu govorio i sâm Isus (*usp. Dn 9, 27; Mt 24, 15*).

Grozota pustoši. Slika je to koja seže dalje od porušenih zgrada i rastvara otajstvo zla. Za nas, Hrvate, i za svako srce, osjetljivo za ljudsku patnju, i nema stvarnosti koja bi tako

približila *grozotu pustoši* od one koja je ostavljena u Vukovaru. Ta grozota ne samo da ranjava, nego može skameniti. Pa, ipak, u njoj postoji ono što je nadvladalo i kralja Antioha i sve umišljene ljudske silnike, a to je vjernost Savezu i pouzdanje u Boga. Iz toga se rađa novo svjetlo i čudo spasenja.

III. U Evandelju susrećemo snagu molitve na primjeru jednoga slijepca koji najprije moli za uslišanje, a zatim njegova molitva postaje zahvalom, davanjem slave Bogu, koja se širi na sav narod. Tako nas Evandelje poučava da najprije budemo svjesni potrebe za Bogom. Slijepac je to žarko osjećao, iz čega se rodio njegov krik. Osim toga, potrebno je pouzdanje. Bez njega nema iskrene molitve, nego samo razočaranje i obeshrabrenost. Svijest o vlastitoj bijedi praćena vjerom u snagu Gospodinova milosrđa. Stoga je važno ne zatvoriti se u vlastitu bijedu i ne očajavati. Jer Bog nas podiže i daruje novo svjetlo.

On koji je osjećao svoju muku, svoju pustoš, primjetio je Gospodina koji prolazi, koji je ušao u njegov život. I baš taj susret očituje razliku. Naime, ljudi govore o Isusu koji prolazi. Ljudi koji prolaze žele ušutkati slijepca; pokazuju da im smeta njegov molitveni vapaj.

Isus koji prolazi budi vjeru i omogućuje novi susret s Bogom. Slijepac najprije vidi unutar sebe; prije čuda dara vraćenoga vanjskoga vida. Slijepac – da bi mogao progledati – dopustio je da se dogodi istinsko čudo za svakoga od nas: vidjeti da Isus prolazi

našim životom. Taj prolazak Isusa u ljudima koji ga trebaju otvara oči.

A Gospodin prolazi baš onda kada najmanje očekujemo; prolazi kada je oko nas gusta tama i 'grozota pustoši'. Prošao je Hrvatskom tako vidljivo kroz Vukovar i Škabrnju; onda kada je zlo gasilo izvanjsko svjetlo i živote – bio je tamo dajući mnogima da vide.

Osjećamo i večeras taj Isusov prolazak, jer su mnogi o njemu svjedočili i svjedoče. I uvijek je iznova dirljivo vidjeti snagu evanđelja koja preobražava pogled.

Kada smo u kušnji reći, prigovoriti, pobuniti se da je u nekim događajima Bog zaboravio čovjeka, ako dublje uđemo u te događaje, shvaćamo da je tamo Bog zapravo bio najprisutniji. U tami je otvarao oči duha i u slabosti očitovao snagu. Ali, na nama je – na nama dragi prijatelji, draga djeco i mladi, dragi roditelji, bake i djedovi, da to ne zaboravimo; da ljubomorno čuvamo spomen – ne na grozotu pustoši, nego na vjernost koja nas je i večeras okupila.

IV. Braćo i sestre, dragi župljani! Ovih je dana i mjeseci možda jedna od naspominjanijih riječi riječ 'referendum'. U raspravama se često zaboravi pravo značenje riječi i pokušava se, nerijetko namjerno, udaljiti od izvora. Zato smatram važnim da u predvečerje sutrašnjega spomena ne budemo brzopleti, nego da zastanemo i promišljamo, oslušujemo i molimo. Uistinu, odakle

referendumu ime? Svatko tko je svladao osnove latinskoga jezika u toj će riječi prepoznati glagol *re-ferre* koji znači 'ponovno donijeti', ali i 'odnositi se na nešto', 'vratiti'. Taj je glagol u gerundivu, u obliku kojim se izražava ono što treba učiniti, ono što je potrebno izvršiti.

Referendum dakle vraća na određeni početak, na stanovit način uzima punomoć zastupnicima i dopušta onima koji su dali punomoć za zastupanje da odlučuju sami. Pomalo je čudno da bi se u demokraciji itko trebao bojati takvoga puta odlučivanja u kojemu svaki pripadnik neke zajednice odlučuje o onome o čemu zastupnici ne mogu ili ne žele odlučiti.

Osim toga, referendum vraća na polazišta određene zajednice, na korijene, na vrijednosti na kojima društvo želi graditi. Zato je za hrvatsko društvo važan današnji spomen i pogubno je zanemariti nosive događaje pojedine zajednice. U porođajnim bolima obrane domovine ujedno je sjeme najvećih vrijednosti od kojih Hrvatska treba živjeti. Sve ono što simbolizira Vukovar, važno je polazište za naše suvremeno hrvatsko društvo.

V. Ali, u našem se društvu, nažalost, pokušavaju promijeniti polazišta i umjesto da nas uči i nosi žrtva, ljubav, sebedarje, poštivanje dostojanstva svakoga čovjeka, sloboda i mir, svjedoci smo iz dana u dan da se umjesto toga temelja u javnosti pokušavaju oživjeti oni sadržaji koje biblijski jezik naziva

'grozota pustoši', ona ideologija koja je ostavila svoj potpis grozote i u Vukovaru.

Medijski prostor puni se ideologijom i idolima komunističkoga sustava koji je zatirao slobodu savjesti, progonio slobodu mišljenja, uklanjao ideološke neprijatelje na sve načine, unosio strah i prijetio svima koji su se usudili sanjati slobodnu Hrvatsku. Ta kultura sebičnosti i laži ima svoje simbole koje su nosili oni koji su pokušali slomiti hrvatsku obranu slobode.

Stoga nije čudno što se danas ljudi pitaju kako je uopće moguće da mediji u Hrvatskoj, kojima se nažalost nedvosmisleno pridružila i Hrvatska radiotelevizija – koju moraju resiti objektivnost i stručnost – tako zdušno promiču taj zadah 'grozote pustoši'. Najčešće se on širi pod krinkom kulture, analize prijašnjih vremena, dosega umjetnosti, ali se u dnu prepoznaje želja za zamjenom temelja. Zato se pokušavaju opravdati i metode i ikone komunističke diktature.

To vjernici lako prepoznaju. Vukovar nam daje prepoznati i pomaže shvatiti čime se ravnati i kako se ponašati u budućnosti. Hrvatska radost se ne može živjeti vraćanjem u 'grozotu pustoši', na polazišta sustava koji je razorio Vukovar.

VI. A gdje se prepoznaju tragovi toga sustava u sadašnjosti? Lako ih osjećamo, ako razmislimo gdje se udaljavamo od ljubavi prema Bogu i čovjeku; gdje kršimo vjernost Božjim zakonima; gdje smo u sebičnosti zanemarili bližnje.

Sjetimo se samo obescjenjivanja spomena na žrtve totalitarnih režima, među kojima je ostalo nerasvijetljeno doba komunizma. Sjetimo se gaženja vrijednosti dana Gospodnjega; sjetimo se nametanja ideološkoga odgoja djece i mladih bez uvažavanja roditelja; sjetimo se zadiranja u antropološka pitanja nametanja bezbožnoga svjetonazora; sjetimo se donošenja i provođenja zakona na proceduralno upitan, a kulturalno besmislen način; sjetimo se juriša na svetost obitelji... I još će nas pokušati uvjeravati da ima važnijih pitanja. Tu su korijeni naših boli i neuspjeha koje lako iščitavam živeći ovu svakodnevicu...

VII. Braćo i sestre, ako mi budemo šutjeli, ovi će zidovi nastaviti govoriti. Ako mi ne budemo svjedoci života koji ne posežu za sredstvima svojih neprijatelja, ostat će nam samo sjena smrti, tuga i sram...

Prođi, Gospodine, i danas našim životima i daruj svjetlo našim očima. Crkva jest tvoja zajednica; zajednica grješnih ljudi koje si okupio i prosvijetlio svojim svjetlom; zajednica molitvenoga zaziva i zahvaljivanja. U trenutcima našega krika mnogi će nas upozoravati, reći nam da šutimo; smetat će im naš glas. I ponavljat će da *Bog ne postoji; da se ne brine za tebe; i jedino što ti pripada jest očaj*. A mi znamo da je njegov križ grozotu preobrazio u ljepotu i pustoš u plodne njive i mirisne vrtove.

I baš zato što smo u Isusu susreli svjetlo srca, ne možemo šutjeti; ne mogu šutjeti. Onaj tko vidi istinu ili ju naslućuje, iz ljubavi će ju željeti prenijeti drugima. To činimo po ovome zajedništvu u kojemu svjedočimo širinu pogleda, u jednostavnosti i iskrenosti spajajući večeras poglede staraca pune sjećanja i poglede mladih koja traže oslonce; iznošene odore naših branitelja u Savskoj i novo znakovlje koje se uvijek mora protiviti grozoti pustoši. Ovdje se večeras tješimo, ovdje zazivamo; ovdje se kajemo i ponovno uspravljamo i slavimo Gospodina što nam je darovao svjetlo vječnosti koje ovi lampioni, što ih u rukama držite, označuju. Njima dopiremo i do radosti naših pokojnika.

Došli smo večeras moliti i s Marijom koju su hrvatski branitelji za vrijeme rata tako žarko štovali! Po njezinoj vjernosti Bog nas je pohodio i ušao u naše živote. Marijo, čuvaj svoj hrvatski narod i vrati mu poljuljano pouzdanje pred grozotom pustoši. Pomozi nam da u zahvalnoj ljubavi vidimo Gospodina koji prolazi našim životima te da ga zajedno slavimo.

AMEN.